

Azoknak a fogyasztóknak, akik külföldi pénznemben meghatározott kölcsönt vesznek fel, képesnek kell lenniük értékelni annak gazdasági következményeit, hogy a kölcsön visszafizetésére más árfolyamot (devizaeladási árfolyam) alkalmaznak, mint amelyet annak folyósításakor a kölcsönösszeg kiszámítására alkalmaztak (devizavételi árfolyam)

A nemzeti bíróság a szerződés felei közötti egyensúly helyreállítása és a szerződés érvényességének fenntartása céljából helyettesítheti a tisztességtelen feltételt a nemzeti jog valamely rendelkezésével

A tisztességtelen szerződéses feltételekről szóló irányelv¹ előírja, hogy a fogyasztókra nem jelentenek kötelezettséget az eladóval vagy szolgáltatóval kötött szerződésekben szereplő tisztességtelen feltételek. A szerződés elsődleges tárgyát, valamint az árnak vagy díjazásnak az ellenértékként szállított áruval vagy nyújtott szolgáltatással való megfelelését meghatározó feltételeket illetően azonban az irányelv lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az átültető nemzeti jogszabályukban előírják, hogy ezekre a feltételekre nem terjed ki a tisztességtelen jellegükre vonatkozó értékelés, amennyiben azok világosak és érthetőek. Az irányelvet átültető magyar jogszabályban szerepel e kizárás.

2008. május 29-én Kásler Á. és Káslerné Rábai H. devizában nyilvántartott jelzálog típusú kölcsönszerződést kötött egy magyar bankkal. A bank 14 400 000 magyar forint (HUF) (körülbelül 46 867 EUR) összegű kölcsönt nyújtott a kölcsönvevőknek.

A szerződésben kikötötték, hogy a kölcsön összegének svájci frankban való megállapítása e devizának a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott **vételi árfolyamán** történt. E feltétel alapján a kölcsön összegét 94 240,84 CHF-ban határozták meg. A szerződés értelmében ugyanakkor az egyes fizetendő részletek forint összegét **a bank által alkalmazott**, az esedékesség napját megelőző napon érvényes **svájci frank eladási árfolyamon** kellett meghatározni.

A Kásler házaspár megtámadta a magyar bíróságok előtt azon kikötést, amely feljogosítja a bankot arra, hogy az esedékes törlesztőrészleteket a svájci frank eladási árfolyama alapján számolja. E feltétel tisztességtelen jellegére hivatkoztak, mivel az a kölcsön folyósításakor alkalmazott árfolyamtól eltérő árfolyam alkalmazását írja elő annak visszafizetésére.

A felülvizsgálati kérelmet elbíráló Kúria azt a kérdést teszi fel a Bíróságnak, hogy a külföldi pénznemben meghatározott kölcsönszerződésre alkalmazandó átváltási árfolyamokkal kapcsolatos kikötés a szerződés elsődleges tárgyára, vagy a szolgáltatás ár/minőség viszonyára vonatkozik-e. Azt is meg szeretné tudni, hogy a vitatott feltétel tekinthető-e olyannyira világosnak és érthetőnek, hogy az irányelv értelmében mentesülhetnek a tisztességtelen jellegükre vonatkozó értékelés alól. Végül a magyar bíróság azt kívánja megtudni, hogy amennyiben a szerződés a tisztességtelen feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető, a nemzeti bíróság jogosult-e azt módosítani vagy kiegészíteni.

¹ A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.).

A Bíróság először is emlékeztet arra, hogy a szerződés elsődleges tárgyára vonatkozó feltételek tisztességtelen jellegére irányuló értékelés tilalmát szigorúan kell értelmezni, és kizárólag a szerződés alapvető szolgáltatásait megállapító feltételekre lehet alkalmazni. A Kúriának kell meghatároznia, hogy a vitatott feltétel a Kásler házaspár által kötött szerződés alapvető elemének minősül-e.

A Bíróság emellett megjegyzi, hogy a szóban forgó feltétel tisztességtelen jellegére irányuló vizsgálatról nem lehet azzal az indokkal eltekinteni, hogy az említett feltétel az árnak vagy díjazásnak az ellenértékként szállított áruval vagy nyújtott szolgáltatással való megfelelésére vonatkozik. E feltétel ugyanis a magyar forint és a svájci frank közötti átváltási árfolyamnak a törlesztőrészeket kiszámítása céljából történő meghatározására korlátozódik, ugyanakkor nem ír elő a hitelező által nyújtandó átváltási szolgáltatást. Márpedig ilyen szolgáltatás hiányában a vételi és az eladási árfolyam közötti különbözetből eredő pénzügyi teher, amelyet a kölcsönvevőnek kell viselnie, nem tekinthető valamely szolgáltatás ellenszolgáltatásaként fizetendő díjazásnak.

Másodsorban a Bíróság rámutat arra, hogy a szerződés elsődleges tárgyát meghatározó feltétel kizárólag akkor mentesül tisztességtelen jellegének értékelése alól, ha az világos és érthető. A Bíróság ezzel kapcsolatban kiemeli, hogy e követelmény nem korlátozódik az alaki és pusztán nyelvtani szempontból érthető jellegre. Éppen ellenkezőleg, a kölcsönszerződésnek átlátható módon kell feltüntetnie a külföldi pénznem átváltási mechanizmusának okait és sajátosságait. A Kúriának kell így megállapítania, hogy a hitelező által a kölcsönszerződés megkötése során közzétett reklám és adott tájékoztatás alapján **az általánosan tájékozott és ésszerűen körütekintő fogyasztó** nem csak felismerni képes a külföldi pénznem eladási és vételi árfolyama közötti különbség fennállását, hanem **képes-e értékelni is ez utóbbi árfolyam alkalmazásának a törlesztőrészeket kiszámítására és az általa felvett kölcsön teljes költségére gyakorolt hatásait.**

Végül a Bíróság megállapítja, hogy abban az esetben, ha – a jelen üggyhöz hasonlóan – a tisztességtelen feltétel elhagyása esetén teljesíthetatlenné válik a szerződés, **az irányelvvel nem ellentétes, hogy a nemzeti bíróság a megtámadott feltételt a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével helyettesítse.** E megoldás ugyanis lehetővé teszi az irányelv céljának elérését, amely többek között a felek közötti egyenlőség helyreállítására irányul, a lehető legnagyobb mértékben fenntartva ugyanakkor a szerződés egészének érvényességét.

Ha nem volna megengedett az ilyen helyettesítés, és a bíróságnak meg kellene semmisítenie a szerződést, veszélybe kerülne a megsemmisítés szankciójából eredő visszatartó erő, valamint a fogyasztóvédelemre irányuló cél. A jelen esetben a megsemmisítésnek az lenne a következménye, hogy a visszafizetendő teljes fennmaradt kölcsönösszeg esedékessé válna. Márpedig ez meghaladná a fogyasztó pénzügyi képességeit, és ezért jobban büntetné őt, mint a hitelezőt, amely e következményre tekintettel lehetséges, hogy nem lesz annak elkerülésére ösztönözve, hogy ilyen kikötéseket illesszen a szerződéseibe.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehoczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499